

[Poul Møller.]

ringen og folketingets flertal, men i en så spændt situation og i så kritiske døgn, som vi befandt os i mandag og tirsdag sidste uge, har i vor tid radio og fjernsyn i kraft af et statsmonopol et enormt ansvar for i hvert fald at tilstræbe en ubejektiv vejledning af befolkningen. Kan én mand ikke magte det, fordi en mand ikke kan frigøre sig — hvilket er naturligt — fra sine egne synspunkter, må man hellere straks fra monopoldradioens og monopolfjernsynets side benytte en vejledningsform, hvor flere parter og flere synspunkter fra første færd får lejlighed til at komme frem for seere og lyttere og dermed for den danske befolkning.

Jeg er enig med den højtærede udenrigsminister om, at langtrækkende raketbatterier med atomladninger stationeret på Cuba ville have bragt verdensbalancen og dermed verdensfreden i fare. Spændingen var ikke foranlediget af USAs karantæne, men af Cubas dristige politik, der dels bragte Cuba i Sovjetunionens vold, dels ved et kup gjorde det i stand til at sikre sig en magtposition over for hele den amerikanske del af verden. Med disse angrebsatomvåben i Castros besiddelse kunne der udøves et utåleligt pres på andre lande, og USAs handlefrihed ville i en række afgørende politiske situationer være væsentligt indskrænket og ligeledes dets muligheder for i Europa at stå fast på den vestlige verdens frihed og på den vestlige verdens synspunkter i komplicerede og farlige konflikt-situationer. Størstedelen af USAs store industriområder og hele Mellemamerika ville være blevet skydeskive for atom-baserne på Cuba. Det var derfor ikke blot en enestående politik, men også en enestående fræk politik, Cuba og den russiske ministerpræsident indlod sig på. Frækheden blev naturligvis ikke mindre ved stadige fortielser og direkte benægtelser af, at man indrettede disse offensive våben på Cuba.

Det er blevet drøftet i denne uge, ganske naturligt, hvorvidt USAs holdning var i overensstemmelse med folkeretlige regler. Vi må ikke glemme, at disse regler er skabt i en tid, da man ikke kendte mellemdistance-raketter med atomladning, men i en tid, hvor et påbegyndt angreb kunne mødes med et forsvar, inden for stor skade var

lidt af den angrebne part. Dette gælder ikke kernevåben med den radius, der her er tale om. De kan øjeblikkelig anrette større skade, end nogen hidtil kendt langvarig krig har anrettet. Forsvaret vil altid komme for sent.

Kun frygten for gengældelse kan afværge denne angrebsfare. Men ved placeringen af atomangrebsvåben på Cuba kunne man endog risikere et atomangreb, som Sovjetunionen officielt kunne fralægge sig ansvaret for, så at truslen om gengældelse på russisk område derved formindskedes. Vi har jo før set, med hvilken omhu Sovjetunionen har forsøgt officielt at fralægge sig ansvaret for krige eller krigeriske begivenheder, som dets vasaller indlod sig på. Nordkorea og Laos er eksempler herpå. Sovjetunionen har stadig undgået selv direkte at blive impliceret i en krigerisk forvikling. Derfor måtte denne trussel, som opstod ved Cubas angrebsatomvåben, fjernes, hvis verdensfreden skulle sikres på grundlag af den nuværende verdensbalance. Jeg tror, det tjener USA og dets præsident til ære, at dette skete ved midler, som ikke medførte affyring af et eneste skud og ikke bragte noget menneskeliv i fare, og det tjener præsidenten til ære, at der ved dette middel blev givet De Forenede Nationer en rimelig mulighed for at afvikle den tilspidsede konflikt.

Nu er Cubakrisen afspændt, men den er tilsyneladende ikke afviklet. Der foreligger for os endnu ingen meddelelse om, at det er lykkedes U Thant at overtale ministerpræsident Castro til at bøje sig. Jeg vil gerne spørge den højtærede udenrigsminister, om han i løbet af dagen har modtaget oplysninger, der kan belyse dette problem, og hvad der kan ske, såfremt Castro nægter at bøje sig, om så Sovjetunionens tilbud om at demontere baserne ikke kan opfyldes. Vil Castro nu fra at være Sovjets vasal blive det røde Kinas vasal, som Albanien er blevet det? Telegrammerne i aftenaviserne tyder på en vis drejning her i holdningen fra at være russisk vasal til at blive kinesisk vasal. Maos Kina er måske på længere sigt den største fare for freden. For det første fordi det vil vanskeliggøre det for Sovjetunionen overhovedet at slutte bindende aftaler med den vestlige verden; Kina vil være i stand til inden for den kom-